

Oponentský posudok habilitačnej práce

Názov habilitačnej práce: Aby sa deti rodili lepšie: Skúsenosti s pôrodom a pôrodnou starostlivosťou nielen počas pandémie COVID-19

Autor: Mgr. Katarína Greškovičová, PhD.

Odbor habilitačného konania: Psychológia

Oponent: Doc. Mgr. Jakub Rajčáni, PhD.

Habilitačná práca Dr. Kataríny Greškovičovej má formu vedeckej monografie. Autorka sa v nej zaoberá aktuálnou a spoločensky dôležitou témou skúseností žien s pôrodom. Výskum, ktorý v monografii popisuje, bol realizovaný v rámci slovenskej verzie medzinárodnej výskumnej štúdie „Babies Born Better“, ktorej časť prebiehala aj počas pandémie COVID-19. Monografia bola publikovaná vo vydavateľstve Univerzity Komenského v Bratislave v roku 2024. Jej rozsah je 135 strán vrátane zoznamu použitej literatúry a prílohy.

V prvom rade by som chcel vyzdvihnúť bohatú publikačnú činnosť autorky, nielen v téme habilitačnej práce, ale aj v témach teórie attachmentu, ako aj psychologického merania, prostredníctvom kvantitatívnych aj kvalitatívnych metód. Na habilitačnej práci autorky by som chcel oceniť najmä spracovanie a prezentáciu slovenskej verzie štúdie „Aby sa deti rodili lepšie“, ktorá bola realizovaná v niekoľkých vlnách počas viacerých rokov. V rámci štúdie autorka pracovala s veľkým množstvom dát, ktoré priniesli dôležité nové poznatky s významným spoločenským dopadom. Zároveň by som chcel vyzdvihnúť zapojenie študentiek a študentov do výskumu v rámci ich diplomových prác.

Samotná monografia je prehľadne štruktúrovaná, dobre čitateľná aj pre širšiu odbornú verejnosť a študentstvo. Oceňujem tiež prehľadné spracovanie modelu PPP („Pomôž mi, Pochop ma, Posilni ma“).

Mojou jedinou závažnejšou pripomienkou k habilitačnej práci Dr. Greškovičovej je to, že venovala príliš málo priestoru popisu metodológie a analýzy dát či už pri výsledkoch štúdie

BBB zo zahraničia, ale aj pri popise slovenskej verzie štúdie. Ocenil by som podrobnejší popis analytickej metódy aj pri kvalitatívnych metódach. Ako drobný nedostatok vnímam nejednotný štýl prezentácie proporcií (napr. raz v % a inokedy spôsobom „x žien z y“, a pod.).

Otázky:

1. V úvode práce autorka konštatuje, že skúsenosť pacientky/pacienta nie je totožná so spokojnosťou pacienta. Autorka uvádza, že podľa jednej štúdie je zdieľaná variácia týchto konštruktov iba 10%. Následne sa už ale venuje patientskej skúsenosti bez toho, aby zadefinovala spokojnosť pacienta. V čom autorka vidí hlavný rozdiel týchto konštruktov a ako rozumie pomerne malej miere zdieľanej variácie?
2. Autorka v texte pracuje aj s témou očakávaní žien, ktoré sa napríklad menili počas pandémie COVID-19. Existujú štúdie, resp. meta-analýzy, ktoré by vyjadrovali, do akej miery sa očakávania podieľajú na skúsenostiach žien s pôrodom?
3. V rámci diskusie o očakávaniach autorka spomína transakčný model stresu od Folkmanovej a Lazarusa a význam subjektívnych faktorov, teda hodnotenia, na základe ktorého je alebo nie je udalosť prežívaná ako stresor. Táto perspektíva je určite hodnotná, na druhej strane však zdôrazňovanie subjektívnych procesov môže viesť k podceneniu objektívnych vlastností samotného stresora. Niektoré situácie môžu byť stresormi pomerne univerzálne a subjektívne hodnotenie môže pri nich hrať menšiu rolu. Mohla by autorka popísať, ako uvažuje nad objektivitou a subjektivitou stresorov v súvislosti s pôrodom a pôrodnou starostlivosťou?
4. V závere monografie autorka v krátkosti popisuje potreby zdravotníckeho personálu; na jednej strane to oceňujem, zároveň sa mi zdá dôležité viac rozvinúť aj túto perspektívu. Mohla by autorka popísať aktuálny stav literatúry skúmajúcej pohľad zdravotníkov na témy pôrodnej starostlivosti? Existujú kvalitatívne dáta o potrebách a vnímaných výzvach, ktoré identifikovali napr. lekári/lekárky a zdravotné sestry?

Celkovo považujem habilitačnú prácu a vedecké dielo Dr. Kataríny Greškovičovej za originálne a vedecky prínosné. Habilitačná práca spĺňa všetky požiadavky kladené na tento typ práce v odbore psychológia a preto ju odporúčam k obhajobe. Po jej úspešnom absolvovaní navrhujem autorke udeliť vedecko-pedagogický titul docentky.

V Bratislave 19.5.2026

Doc. Mgr. Jakub Rajčáni, PhD.

